

גינה ויער

Volume 1, Issue 57

ינואר 2013 January

תוכן עניינים - 57

- 1 שלום רב
- 1 לבקר במוזיאון הטבע בירושלים
- 2 לגדל עלים בגינה
- 2 להכין עם ילדים קציצות תרד וטופו



לבקר במוזיאון הטבע בירושלים – מיושן אך מלא קסם זהו מוזיאון הטבע שוכן בבית אבן עתיק ברחוב מוהליבר 6 שבמושבה הגרמנית. המוזיאון כולל מגוון רחב של תצוגות מתחומי המדעים החל ממבנה כדור הארץ, וסוגים שונים של אבני חן תצוגת וכלה בתצוגת גוף האדם ועולם הדינוזאורים. אולם התצוגה המרשימה ביותר במוזיאון היא אוסף פוחלצים של יונקים ושאר עופות. גולת הכותרת היא כמובן האריה והלביאה המפוחלצים שניתנו מתנה לראש העיר טדי קולק על ידי מושל אוגנדה בשנות ה-60, אידי אמין.

קסמו של המוזיאון אינו בתצוגות המצוינות במבוך חדריו אלא במבנה עצמו ובעיקר בגינה הגדולה והקסומה הסובבת אותו שהפכה לגינה קהילתית. הבניין נבנה במאה ה-19 בריחוק מחומות העיר העתיקה. מי שבנה את הבניין היה לאזרוס פאול מרגיאן שהיה איש עסקים ארמני אמיד. הבניין הוקם כבית קיץ מואר מחוץ לעיר וסביבו נטעו עצים רבים והגן הוקף בחומה גבוהה. רק בשלהי המאה ה-19 החלה להבנות מדרום למבנה המושבה הגרמנית. בתחילת

שלום רב,

ב-17 לינואר בשנת 1929 הופיעה לראשונה דמותו של פופאי המלח (Popeye the Sailor) דמות קומיקס וסרטים מצוירים. כאשר פופאי נקלע לצרה הוא אוכל תרד מקופסת שימורים וזוכה לכוח אדיר, בדרך כלל כדי להציל את אהובתו אוליב אויל מאויבו פלוטו. הדמות נוצרה על ידי אלסי סיגר, שגר בעיירה צ'סטר במדינת מיזורי שבארצות הברית. המקומיים טוענים שדמויות הקומיקס נוצרו בהשראת דמויות מקומיות בעיירה. כיום יש בעיירה מוזיאון- פופאי ואוסף פחיות תרד.

ההתייחסות לתרד כמאכל מחזק, הגיעה מטעות מדידה של מדען (משנת 1870). הלה טעה במיקום הנקודה העשרונית וייחס לתרד כמות ברזל גבוהה פי 10 מערכו התזונתי האמיתי. למעשה במנת הגשה של 60 גרם עלים מבושלים יש 1.9 מ"ג ברזל בלבד - כמות דומה לעלים ירוקים אחרים.

בעקבות התרד נבקר במוזיאון הטבע בירושלים, נגדל בגינה צמחי עלים ונכין עם ילדים קציצות תרד.

להשתמע,

ענת

אתר אינטרנט: www.madmony.co.il
דואר אלקטרוני: Anat@Madmony.co.il

המשר בעמוד 2

הטופו לריבועים ומוסיפים לעלים. בעזרת בלנדר יד טוחנים את התערובת ומוסיפים את הבצל הקצוץ. מוסיפים פירורי לחם, ביצה, מעט מלח ופלפל יוצרים קציצות ומטגנים בשמן זית.

המאה ה-20 הועבר הבניין לידי השלטון העותמאני ושימש כביתו של מושל העיר. בין לבין הוא שימש כמרכז תרבות ומועדון קצינים בריטי עד שנפתח בו בשנת 1962 מוזיאון הטבע. בגינה הגדולה מגדלים שאר ירקות והיא מטופחת על ידי תושבי הסביבה עורכים בה אירועים שונים אך מעל מרחף תמיד האיום להפוך את המקום הייחודי לנכס נדלני.



עלי מנגולד



מוזיאון הטבע בירושלים - פנינה ולא בים



עלי סלק

לגדל עלים בגינה - עלים בגינה זהו גידול כמעט אינסופי, אם קוטפים בחוכמה הצמח ממשיך ומייצר עלים. די בערגה קטנה כדי לספק תצרוכת של משפחה למשך חודשים ארוכים. בקיצור זהו הגידול המתגמל ביותר.

תרד, סלק, מנגולד, שמיר ופטרוזיליה הם גידולי עלים אותם ניתן לזרוע או לשתול במהלך החורף. זרעים (או שתילים) ניתן לקנות בכל משתלה. יש להכין את האדמה היטב לפני הזריעה. לקלטר את הקרקע ולהוסיף קומפוסט: דלי ל-2 מטר מרובע. המרווח בין השורות הוא כ-30 סנטימטר. כחודשיים לאחר הזריעה כשהנבטים מגיעים לגובה של כ-4-5 סנטימטר מומלץ לדלל. חשוב מאוד, במיוחד לגידולי עלים להוסיף דשן רצוי אורגני מידי שבועיים. מפזרים את הדשן בין השורות, מקלטרים ומטמינים אותו בקרקע. כמות המים שהצמח דורש קשורה לגודלו, ולתנאי מזג האוויר. והשקיה? כדי שהעלים יישארו רעננים, אזור השורשים שבתוך האדמה צריך להיות לח. קטיף נעים וטעים.



עלי תרד

להכין עם ילדים קציצות תרד וטופו - תרד, למרות פופאי המלח, מעולם לא מיצב את עצמו כמאכל לילדים, לא ברור למה אולי בגלל שעושים שימוש בתרד קפוא שהמרחק בינו לבין תרד טרי הוא כמרחק של שמים וארץ. המתכון הבא (למרות התרד והטופו) התגלה כחביב על ילדים. בתוספת יוגורט וגרידת לימון הוא פשוט תענוג.

המצרכים הנדרשים חבילת עלי תרד/מנגולד, חבילת טופו, 1 ביצה, 1 בצל קצוץ, 1 כף פירורי לחם, שמן זית לטיגון מעט מלח ופלפל.

קוצצים את העלים ומאדים למספר דקות עד שיתרככו. כאשר העלים מצטננים סוחטים היטב וקוצצים. חותכים את